ناسادىكى «دوكتۇر ـ ئاشتى تەتقىقات كۈنى»

بىلىمخۇمار
2015 ـ يىلى 8 ـ ئاينىڭ 28 ـ كۈنى

بۇ يىل 18 ـ ئاۋغۇست كۈنى (يەنى ئالدىنقى سەيشەنبە كۈنى) ناسا مەركىزى ج پ ل دە «ج پ ل دىكى دوكتۇر ـ ئاشتى خادىملارنىڭ تەتقىقات كۈنى» دەپ ئاتىلىدىغان بىر پائالىيىتى ئۆتكۈزۈلدى. بۇ پائالىيەتتە ھازىر ج پ ل دە دوكتۇر ـ ئاشتى بولۇپ ئىلمىي تەتقىقات ئېلىپ بېرىۋاتقان 50 نەپەرگە يېقىن تەتقىقاتچىلار ئۆزلىرى ئالدىنقى بىر يىل ئىچىدە قولغا كەلتۈرگەن ئىلمىي تەتقىقات نەتىجىلىرىنى تام گېزىتى (poster) شەكلىدە كۆرگەزمىگە قويۇپ، ج پ ل دىكى باشقا خادىملارنىڭ كۆزدىن كەچۈرىشىگە سۇندى. بەش سائەت داۋاملاشقان بۇ پائالىيەتتىن كېيىن، بىزنىڭ ئىدارىدىكى بىر گۇرۇپپا مۇتەخەسسىسلەردىن تەركىپ تاپقان بىر باھالاش كومىتېتى بۇ تەتقىقات نەتىجىلىرىنى باھالاپ، ھەر بىر كاتېگورىيەنىڭ ئىچىدىن بىردىن ئەڭ ياخشى تەتقىقات نەتىجىسىنى تاللاپ، ئاشۇ تەتقىقاتنىڭ ئىگىلىرىنى نەق مەيداندا مۇكاپاتلىدى.

بۇ قېتىمقى تەتقىقات كۆرگەزمىسى تۆۋەندىكى كاتېگورىيەلەردىن تەركىپ تاپقان:

- ـ ئاسترونومىيىلىك فىزىكا ۋە كائىنات ئىلمى
- ـ يەر شارى ئىلمى
- ـ پلانېتا ئىلمى ۋە تاشقى پلانېتىدىكى ھاياتلىقلارنى بايقاش
- ـ يېڭى تېخنولوگىيە، ئەسۋاب ـ ئۈسكۈنىلەر، ۋە ئىنژېنېرلىق

بۇ قېتىم 50 نەپەر ئەتىراپىدىكى دوكتۇر ـ ئاشتىلار ئۆزلىرىنىڭ تەتقىقات نەتىجىلىرىنى كۆرگەزمىگە قويدى.

ناسا ھەر يىلى خېلى كۆپ مىقتاردىكى تەتقىقات خىراجىتىنى ناھايىتى كۈچلۈك رىقابەت ئاساسىدا ئالىي مەكتەپ پروفېسسورلىرى ۋە ناسادىن باشقا تەتقىقات ئورۇنلىرىدىكى تەتقىقاتچىلارغا «تەتقىقات پۇلى» (research grant) سۈپىتىدە تەقسىم قىلىپ بېرىدۇ. شۇنداقلا بىر قىسىم پروفېسسورلارنى ج پ ل غا كېلىپ، بىر مەزگىل ئىلمىي تەتقىقات بىلەن شۇغۇللىنىشقا ئورۇنلاشتۇرىدۇ. بەزىدە ئاشۇنداق پروفېسسورلارنىڭ قولىدا ئوقۇۋاتقان دوكتۇرلۇق ئوقۇغۇچىلىرى بىزنىڭ ئىدارىگە كېلىپ، بىزنىڭ ئىدارىدىكى بىرەر خادىمنىڭ يېتەكچىلىكىدە بىر مەزگىل ئىلمىي تەتقىقات بىلەن شۇغۇللىنىدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا ھەر يىلى خېلى كۆپ ساندىكى يېڭىدىن دوكتۇرلۇق ئۇنۋانىغا ئېرىشكەن ياشلار دوكتۇر ـ ئاشتى سالاھىيىتى بىلەن بىزنىڭ ئىدارىگە كېلىپ، بىر ـ ئىككى يىل ئىلمىي تەتقىقات بىلەن شۇغۇللىنىدۇ. تەتقىقات مەزگىلى توشقاندا ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى بىزنىڭ ئىدارىدە ئىشلەشكە شەرتى توشىدىغان (مەسىلەن، ئامېرىكا گراژدانلىقى بار بولغان) بىر قىسمىنى بىزنىڭ ئىدارە خىزمەتكە ئالىدۇ. بۇرۇن ئاشۇنداق بىر ياش تۈركىيەدىن بىزنىڭ ئىدارىگە كەلگەن بولۇپ، ئىككىمىز پات ـ پات چۈشلۈك تاماقنى بىللە يېگەچ پاراڭلىشىپ تۇرغان ئىدۇق. ئىككى يىلدىن كېيىن ئۇ تەتقىقاتىنى تاماملاپ، كالىفورنىيەدىكى بىر ئالىي مەكتەپنىڭ پروفېسسورلۇقىغا ئىلتىماس قىلدى (ئامېرىكا يۇقىرى دەرىجىلىك ئۇنۋانىغا ئىگە بىر قىسىم چەت ئەللىكلەرنىڭ «ئالاھىدە مۇتەخەسسىس» كاتېگورىيىسى بويىچە ئامېرىكىغا گراژدان بولۇشىغا يول قويىدۇ). مەن بۇ ئىش ئۈچۈن تەلەپ قىلىنىغان 3 مۇتەخەسسىسنىڭ بىرى بولۇپ، ھەلىقى تۈركىيەلىك ياش ئۈچۈن ئامېرىكا ھۆكۈمىتىگە «تەشەببۇس خېتى» يېزىپ بەرگەن. ئۇ ياش ئاخىرى ئاشۇ يول بىلەن ئامېرىكىدا پروفېسسور بولۇپ قېلىپ قالدى. مەن ئەينى ۋاقىتتىكى ئۇنىڭ بىلەن چۈشلۈك تاماقنى بىللە يەپ ئۆتكۈزگەن كۈنلەرنى تولىمۇ سېغىنىدىم. مەن ھازىر ج پ ل گە يەنە بىرەر ئۇيغۇرنىڭ خىزمەتكە كىرىشىنى تەقەززالىق بىلەن

كۆتىۋاتىمەن. بىزنىڭ ئىدارىگە كىرىپ ئىشلەشكە شەرتى توشىدىغان قېرىنداشلار بار بولسا، ئۇلارنىڭ مەن بىلەن ئالاقىلىشىشىنى ئۈمىد قىلىمەن.

ئامېرىكا بىر قىسىم دۆلەتلەرنىڭ گراژدانلىرىنىڭ ناسادەك ئورۇنلاردا دوكتۇر-ئاشتى ياكى رەسمىي خىزمەتچى بولۇپ ئىشلىشىگە يول قويمايدۇ. جۇڭگو گراژدانلىرى ناساغا رەسمىي خىزمەتچى بولۇپ كىرەلمەيدۇ. ئەمما دوكتۇر-ئاشتى بولالامدۇ-يوق، مەن ئۇنى بىلمەيدىكەنمەن. ئەگەر دوكتۇر-ئاشتى بولۇپ ئىشلەشكە شەرتى توشىدىغان قېرىنداشلار (مەسىلەن، جۇڭگودىن باشقا دۆلەتلەرنىڭ گراژدانى بولغان ياكى ئامېرىكا نوپۇسىغا ئۆتكەن) بار بولسا، تۆۋەندىكى تور بېتى ئارقىلىق مۇشۇ پروگراممىغا ئىلتىماس قىلىپ باقسا بولىدۇ:

https://postdocs.jpl.nasa.gov/

مەن بۇ قېتىمقى تەتقىقات كۆرگەزمىسىنى بىر قۇر كۆرۈپ چىقتىم. ئۇنىڭدا «قاراڭغۇ ماددا» ۋە «قارا ئۆڭكۈر» ھەققىدىكى تەتقىقاتلار خېلى چوڭ سالماقنى ئىگىلەيدىكەن. تۆۋەندىكىسى ئاشۇ كۈندىكى دوكتۇر-ئاشتى تەتقىقات كۆرگەزمىسىنىڭ مەن يانفۇن بىلەن تارتىۋالغان بىر قىسىم كۆرۈنۈشلىرى.

ئەسكەرتىش:

مەن ئىشلىتىۋاتقان يۇمشاق دېتال مېنىڭ مەزكۇر مۇنبەرگە رەسىم چىقىرىشىمغا رۇخسەت قىلمايۋاتىدۇ. شۇڭلاشقا رەسىملەرنى باغداش، بوزقىر ياكى ئىزدىنىش (**bbs.bagdax.cn, bbs.bozqir.com.cn, bbs.izdinix.com**) مۇنبەرلىرىدىن كۆرۈۋېلىشىڭىزنى سورايمەن. رەھمەت!

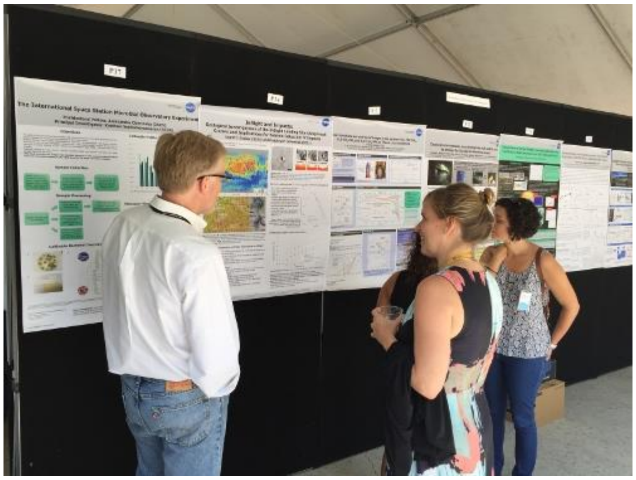

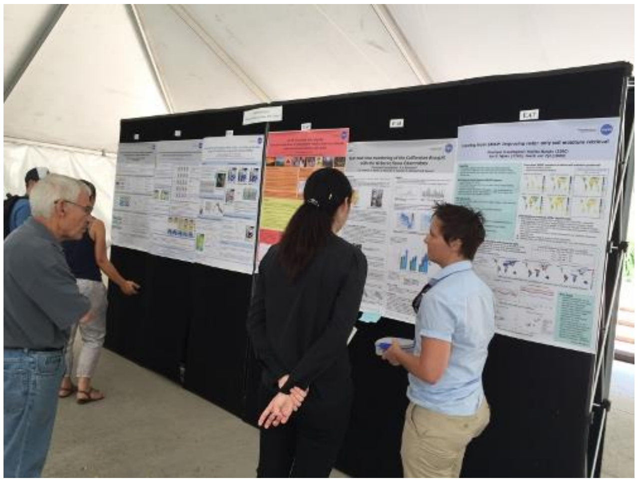

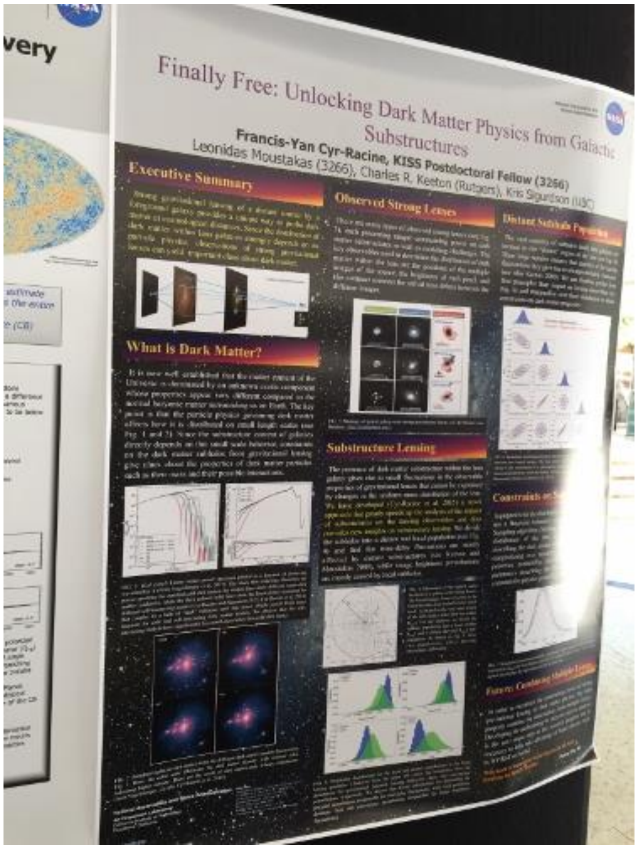
Finally Free: Unlocking Dark Matter Physics from Galactic Substructures
Francis-Yan Cyr-Racine, KISS Postdoctoral Fellow (3266)
Leonidas Moustakas (3266), Charles R. Keeton (Rutgers), Kris Sigurdson (UBC)
Executive Summary
Observed Strong Lenses
What is Dark Matter?
Substructure Lensing

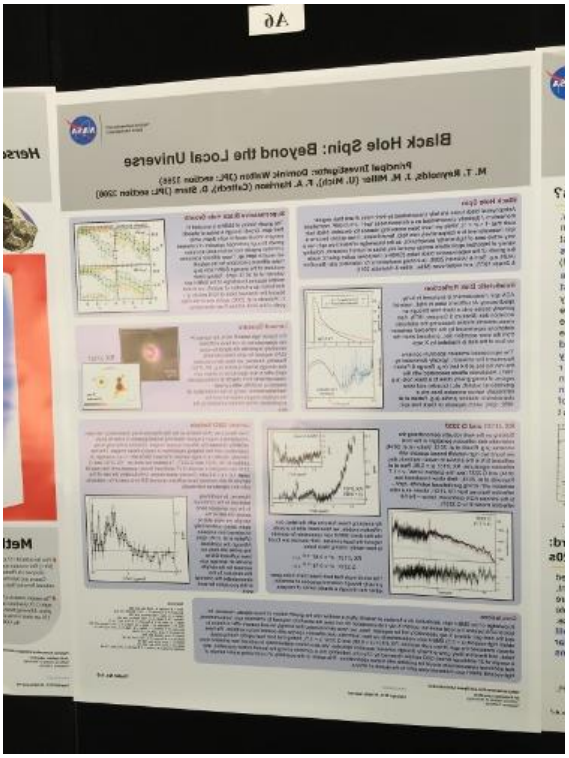
A6
Black Hole Spin: Beyond the Local Universe

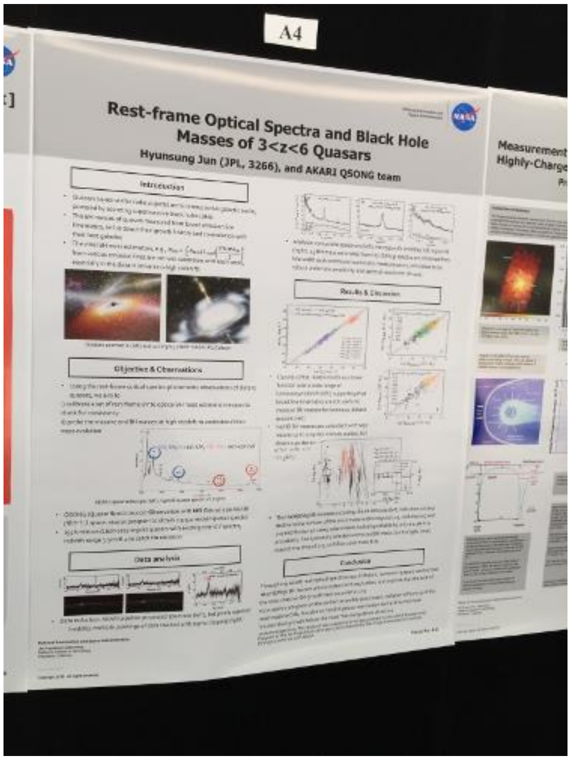
A4
Rest-frame Optical Spectra and Black Hole Masses of 3<z<6 Quasars
Hyunsung Jun (JPL, 3266), and AKARI QSONG team